

Štorija o životu istarskega čovika na punterskom

Tu sam knjigu pisao čitav niz godina i imao sam čak oko 1.500 stranica rukopisa. No, imam 71 godinu i znao sam da to moram privesti kraju, to je bila moja velika potreba i želja

Razgovarala Vanesa BEGIĆ

PULA -

Pio Mirković, doktor znanosti nastanjen u Rapcu, autor je knjige »Did«, koja je objavljena u izdanju biblioteke Glasa Istre »iGlas«. Dr. Mirković je dugi niz godina obnašao čelne funkcije u turizmu, objavio je brojne zdravstvene i stručne radove, a ovo mu je prvi »izlet« u literaturu. To je, kako je sam autor rekao, »štorija o životu istarskega čovika«, a zanimljivost ove knjige sastoji se u činjenici da je u cijelosti napisana punterskim govorom. Knjiga je predstavljena krajem prošle godine u Punteri i na Sajmu knjiga u Puli.

Radnja se odvija upravo u Punteri, a kako je sam autor rekao, činjenice i povijesno vrijeme koje opisuje su autentični, dio njegove povijesti, njegove istine, jer, veli Mirković, »možda netko drugi ima drukčiju istinu pa može slobodno napisati svoju verziju istine«. Vrijeme radnje se proteže kroz gotovo cijelo dvadeseto stoljeće. S autorom smo razgovarali u njegovoj kući u Rapcu.

- Kad se u vama rodila potreba za pisanjem takvog djela, što vas je na to ponukalo?

- Tu sam knjigu pisao čitav niz godina i imao sam čak oko 1.500 stranica rukopisa. No, imam 71 godinu i znao sam da to moram privesti kraju, to je bila moja velika potreba i želja. Nakon umirovljenja imao sam više vremena za pisanje pa sam krenuo u to. Počeo sam pisati i književnim standardnim jezikom, ali sam vidio da je nemoguće takvu zbilju napisati književnim jezikom.

Fabula je tražila dijalekt

- Dakle, fabula je tražila dijalekt?

- Upravo tako, situacija, događaji i likovi tražili su dijalekt, da bi se na što bolji način pokazala jedna specifična sredina i ljudi koji su u toj sredini živjeli. Ja razmišljam na dijalektu, i to uvijek na svom punterskom. Žena mi je Labinjanka, a sve četiri sestre udane su mi za Labinjane. No, sa sestrama komuniciram na punterskom, a tako i razmišljam.

- Na kakav je prijem naišao vaš roman?

- Neki su bili oduševljeni njime, a drugi malo zatečeni, malo rezervirani. No, nije bilo, koliko ja znam, negativnih reakcija, nego su neki bili malo distancirani. Mnogi su se tražili u tom romanu, htjeli su znati tko su ti protagonisti. Stoga moram reći da su Tone i Ana, glavni junaci, postojali, ali se dakako nisu tako zvali, i postojali su u jednom ponešto drukčijem kontekstu, s nešto drukčijim obilježjima.

- Hoće li roman imati nastavak?

- Već neko vrijeme radim na tome. Nastavak, koji će biti napisan hrvatskim književnim jezikom, također će govoriti o povijesnim činjenicama i fenomenima koji se tiču mnoga kraja, a to su činjenice koje jako dobro poznajem. No, neće biti ni velike ljubavi, kao ni velikog prijateljstva.

- Jeste li likove iz vaše knjige osobno poznavali ili ste o njima slušali od vaših predaka?

- I jedno i drugo. Neke sam ljude poznavao, za druge sam samo čuo iz priča, ali, ponavljam, riječ je o istinitim događajima.

Vremenska kronika i ljubavna priča

- Je li vaše djelo kronika, ljubavni roman ili pak povijesni?

- Zanimljivo pitanje. Prilikom pisanja nisam vodio računa o žanru, to je jedna vremenska kronika. Ja sam preživio do sada tri oslobođenja, bilo je tu puno povijesnih previranja, promjena, ali i lijepih trenutaka. Svi događaji, mjesto i vrijeme radnje su autentični. Ima tu dakako i ljubavi, i povijesti, svega toga, ali to je, po meni, prvenstveno kronika.

- Odrasli ste u Punteri?

- Djetinjstvo sam proveo između Puntere, Mosta Raše i Raše. Bili su to teški trenuci, kad se naveliko bježalo; ljudi iz moje generacije su rasuti svugdje po svijetu, neki su i na granici poginuli. Iz moje generacije u Punteri sada živi samo dvoje ljudi, jedan muškarac i jedna žena.

- Koliko ima biografskih momenata iz vaše obitelji u ovoj knjizi?

- Puno, primjerice, moj je djed imao četiri brata u Americi pa je američka epizoda u knjigu umetnuta upravo zbog toga. Opisao sam teško vrijeme, surovo i turobno, ali uvijek ostajući vjeran svome mikrokozmosu.

Pišem samo o onome što znam

- Kada pišete i kako pronalazite inspiraciju?

- Pišem ujutro, navečer, kadgod dobijem inspiraciju. Često hodam okolo s olovkom i notesom pa bilježim svoje misli i onda kad dođem kući krenem to složiti. Pišem samo o onome što znam, o ljudima, pojavama i likovima s kojima sam dobro upoznat.

- Iz napisanoga se vidi da je Istra vaša velika i konstantna preokupacija?

- Tako je i jako sam žalostan zbog svega onoga što se sada s Istrom događa. Sva nam je Istra rasprodana, nisam zadovoljan ni s prošlošću ni s budućnosti Istre. Veliki sam antiglobalist. Neki misle da će nas ti bogataši spasiti, ali po meni oni se mogu ugušiti u novcu, »kako prasci u klasuncu ud turkinje«. Nas ne može spasiti onaj koji ima, a mene ta činjenica opterećuje i u novome romanu koji pišem. Jako me boli što nam se sva zemlja rasprodaje, svu su zemlju podijelili, otuđili. Stoga si nerijetko postavljam pitanje dokle će to trajati, a mislim da će tome biti tako sve dok se ne osmisli jedna istarska intelektualna elita koja će biti u stanju nešto napraviti. Najgora će opcija biti ako nas uzmu bogataši. U pisanju djela ne diktira mi vremenski hodogram, nisam član nekog udruženja, znam što i kada hoću i mogu napisati. No, ova knjiga ne bi ugledala svjetlo dana da nije bilo mojih prijatelja Milana Rakovca i drugih kolega iz Glasa Istre koji su omogućili njezino tiskanje.

- Vaš životni put bio je pun obrata i preokreta. Je li on bio određen na neki način prije svega i onim negativnim, teškim trenucima?

- Sigurno je da su me negativni, teški trenuci obilježili. Kada sam sudjelovao 1953. godine u prosvjedima »Život damo, Trst ne damo«, uhvatili su me i izbacili iz internata. Boravio sam ilegalno u potkrovljima, gladujući i muku mučeći samo da bih završio srednju školu. Pošto sam uvijek zastupao istinu, naišao sam i na poteškoće prilikom traženja mentora za doktorsku disertaciju.

- Je li vam bilo teško pisati književno djelo, budući da ste dosad pisali znanstvene radove iz područja ekonomije?

- Pošto je to situacija koju, kako rekoh, poznajem vrlo dobro, nisam naišao na neke poteškoće. Jedina poteškoća bila mi je u uobličavanju zaključka, odnosno kako završiti taj roman. Neke stvari i neke istine glede ljudi i epizoda o kojima sam pisao neće se nikada doznati jer ih je jednostavno vrijeme izbrisalo. Ova knjiga nije mi bila životni cilj, nego potreba.

- Kako vam je bilo evocirati uspomene, je li to za vas bilo bolno?

- Ta je priča dio mene, dio moga života, i proganjala me potreba da se napokon i napiše.

Ove godine još pet-šest djela

Slaven Žmak, direktor marketinga Glasa Istre: - Glas Istre je unazad nekoliko godina posredovao u izdavanju nekih djela, a u budućnosti namjeravamo nastaviti sa započetom djelatnošću biblioteke »iGlas«. U toj će se biblioteci valorizirati stvaralaštvo lokalnih i regionalnih autora, u dogovoru s urednikom Milanom Rakovcem. Ovisno o financijskim mogućnostima, za 2009. godinu namjeravamo objaviti pet do šest naslova. Prva knjiga, ona Pia Mirkovića »Did«, naći će se u prodaji od 4. veljače na svim prodajnim mjestima, a na kioscima će se moći kupiti idućih 15 dana.

Dražen Dobrila, glavni urednik Glasa Istre: - Želja mi je, kao člana uredništva novopokrenute biblioteke, a prije svega kao glavnog urednika Glasa Istre, da u biblioteci »iGlas« svoje mjesto nađu i novinari te suradnici Glasa Istre. Osobno bih volio da u toj biblioteci već ove godine izađe serija kolumni »Priče iz susjedstva« našeg novinara i urednika Elija Velana, a potom, ovisno o prilikama, i »Šćikom na šćiku« kolege Davora Šišovića, »Tri kunfina« uvaženog kolumniste Milana Rakovca i »Savičenta in the morning« našeg vanjskog suradnika Darka Pekice. No, htio bih i da u ovoj biblioteci svoje mjesto pronađu i ležernija štiva, poput »Đira po điru« našeg novinara Bojana Žižovića ili

pak legendarne Šjore Špije.

Posebno bi mi bilo drago da se konačno objavi i zbirka stripova Vladimira Bugarina iz La kosti, na čemu također, uz već spomenute, trenutno radimo. Naravno, u planu nam je da u budućnosti objavimo i djela drugih autora, a ja ću se založiti da među njima budu i najkvalitetniji autori Glasa Istre.

Milan Rakovac, urednik knjige i biblioteke: »iGlas« je kolosalna dosjetka Glasa Istre i njegovih ljudi; ideja je napose pisati modernu, urbanu Istru i sutrašnju Istru. S jedne strane, ideja je ukoričiti novinarsku i publicističku riječ, kao i onu literarnu, istarsku i o Istri, a daljnja bi ideja bila da se nakon nestanka Feralove biblioteke pozabavimo političkom i socijalnom publicistikom i literaturom. Ovdje ima više slojeva koji nas stimuliraju, još bih samo dodao da je posrijedi možda konačna rehabilitacija Istre kao avangardne pozicije u Hrvatskoj danas, a ne više sirotice puste niti pak nekih sumnjivih autonomaša. Istra je najbolje što Hrvatska ima, a uvjeren sam da će to također biti »iGlas«. Nećemo ostati samo dosadna provincija, ići ćemo do Venecije i Beča, pa ćemo tako dobiti ekskluzivno za »iGlas« rukopis adoptivnog Istranina Mirka Kovača.

Tko je sve sudjelovao u izdavanju knjige

Nakladnik je Glas Istre, u ime nakladnika knjigu potpisuje Željko Žmak, a urednik je Milan Rakovac. Naslovnicu je izradio Mario Rosanda Ros, koji je autor grafičkog oblikovanja. Pokrovitelji knjige su Istarska županija, Upravni odjel za obrazovanje, kulturu i sport, Grad Labin te općine Raša, Sveta Nedelja i Barban. Za lekturu se pobrinula Dubravka Blaško, a knjiga je tiskana u pulskom MPS-u. Urednički odbor biblioteke »iGlas« čine Dražen Dobrila, Milan Rakovac i Slaven Žmak.